

6. Μακροοικονομικές Προβλέψεις για την Κυπριακή Οικονομία

Υποθέσεις εργασίας

Οι μακροοικονομικές προβλέψεις για την Κύπρο βασίζονται στις κοινές υποθέσεις εργασίας του Ευρωσυστήματος για μεγέθη που αφορούν τη διεθνή οικονομία, τις διεθνείς τιμές βασικών εμπορευμάτων καθώς και τα διεθνή χρηματοοικονομικά δεδομένα. Για παράδειγμα, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, εκτιμήσεις για τα επιτόκια, τις ισοτιμίες νομισμάτων, την τιμή του πετρελαίου και το διεθνές εμπόριο. Οι προβλέψεις εμπίπτουν στο πλαίσιο αξιολόγησης των οικονομικών εξελίξεων και των κινδύνων για τη σταθερότητα των τιμών από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ το οποίο καθορίζει τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ. Οι προβλέψεις ολοκληρώθηκαν με στοιχεία που ήταν διαθέσιμα μέχρι και τις 17 Νοεμβρίου του 2011, ημερομηνία που ισχύει για όλες τις χώρες του Ευρωσυστήματος.

Αναφορικά με τις ισοτιμίες νομισμάτων, υιοθετείται η υπόθεση εργασίας ότι το ευρώ θα κυμανθεί γύρω στα \$1,40 το 2011, \$1,36 το 2012 και 2013. Η τιμή του πετρελαίου αναμένεται να κυμανθεί κατά μέσο όρο στα \$111,5 το βαρέλι το 2011, ενώ το 2012 αναμένεται να μειωθεί στα \$109,4 και στα \$104 το 2013. Όσον αφορά τις υποθέσεις εργασίας για την εγχώρια οικονομία, σημειώνεται ότι λήφθηκαν υπόψη εκείνα τα δημοσιονομικά μέτρα που είτε ήταν σαφώς καθορισμένα είτε η εφαρμογή τους ήταν πολύ πιθανή στις 17 Νοεμβρίου 2011. Δηλαδή, λήφθησαν υπόψη λιγότερα μέτρα από εκείνα που προτείνονται δημόσια. Ως εκ τούτου, οι προβλέψεις για τη δημόσια κατανάλωση, τις δημόσιες επενδύσεις καθώς και την ιδιωτική κατανάλωση δεν αντικατοπτρίζουν ενδεχόμενες επιπτώσεις από τα επιπρόσθετα μέτρα που πιθανόν τελικά να υιοθετηθούν από την Κυβέρνηση με στόχο τη δημοσιονομική εξυγίανση.

Προβλέψεις του Ευρωσυστήματος για τη ζώνη του ευρώ

Με βάση τις πιο πάνω υποθέσεις εργασίας, ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ του 2,6% και 2,8% το 2011 (Πίνακας Α.10), σε σύγκριση με το 2010. Το 2012, η μέση τιμή του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή αναμένεται να αυξηθεί μεταξύ του 1,5% και 2,5%, ενώ πιο μικρή αύξηση του πληθωρισμού αναμένεται το 2013 με το δείκτη να καταγράφει αύξηση μεταξύ του 0,8% και 2,2%. Η πορεία του πληθωρισμού το 2012 καθορίζεται κυρίως από την προς τα κάτω επίδραση βάσης από τις τιμές των τροφίμων και της ενέργειας, καθώς και την διατήρηση του επιπέδου τιμών βασικών εμπορευμάτων.

Ο ρυθμός αύξησης του ΕνΔΤΚ εξαιρουμένων των τιμών ενέργειας και των τροφίμων αναμένεται να καταγράψει οριακή αύξηση, αντικατοπτρίζοντας κυρίως υποτονική εγχώρια ζήτηση και το συγκρατημένο εργατικό κόστος.

Ο ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ του 1,5% και 1,7% το 2011, -0,4% και 1% το 2012 και 0,3% και 2,3% το 2013. Η προβλεπόμενη ανάκαμψη αναμένεται να συγκρατηθεί από την αναδιάρθρωση των ισολογισμών που λαμβάνει χώρα σε πολλούς τομείς καθώς και από τις δυσμενείς συνθήκες χρηματοδότησης που επικρατούν σε πολλές χώρες της ευρωζώνης.

Προβλέψεις για την κυπριακή οικονομία

Ο ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ το 2011 επηρεάζεται από μια σειρά αρνητικών εξελίξεων. Η σταδιακή ανάκαμψη που καταγράφηκε τα δύο πρώτα τρίμηνα του 2011 ανατράπηκε μετά την καταστροφή του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό η οποία είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση στην εγχώρια παραγωγή. Οι

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.10 Προβλέψεις του Ευρωσυστήματος για τη ζώνη του ευρώ
(ετήσια μεταβολή, %)

	2010	2011πρ	2012πρ	2013πρ
ΑΕΠ				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	1,8	1,5 - 1,7	-0,4 - 1,0	0,3 - 2,3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	1,7	1,5 - 2,3	0,6 - 2,8	-
Πληθωρισμός				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	1,6	2,6 - 2,8	1,5 - 2,5	0,8 - 2,2
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	1,6	2,5 - 2,7	1,1 - 2,3	-
Πηγή: ΕΚΤ.				

συνεπαγόμενες αρνητικές επιπτώσεις στο εσωτερικό, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα λόγω της κρίσης χρέους που επικρατεί στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες της ζώνης του ευρώ είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση του εγχώριου δείκτη εμπιστοσύνης, καθώς και την περαιτέρω συγκράτηση της επενδυτικής δραστηριότητας. Ο ιδιωτικός τομέας έχει επηρεαστεί σημαντικά, με τις επενδύσεις και το δανεισμό των μη χρηματοοικονομικών επιχειρήσεων να καταγράφουν ιστορικά χαμηλά επίπεδα λόγω της έλλειψης εμπιστοσύνης, των ψηλών επιτοκίων αλλά και των αυστηρότερων κριτηρίων για δανεισμό που εφαρμόζουν οι τράπεζες. Ο δείκτης εμπιστοσύνης των νοικοκυριών παραμένει σε αρνητικά επίπεδα, ενώ η κυβέρνηση έχει από το καλοκαίρι αποκλειστεί από τις εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, γεγονός που επιβάλλει την υλοποίηση των αναγκαίων δημοσιονομικών μέτρων ώστε να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των αγορών.

Δεδομένων των πιο πάνω, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας για το 2011 αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 0,3% ενώ το 2012 στο 0%. Οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό αντικατοπτρίζουν εν μέρει τις διεθνείς εξελίξεις με τις τιμές του πετρελαίου σε δολάρια να καταγράφουν αύξηση το 2011 και μείωση το 2012 και το 2013, αλλά και τη μειωμένη εγχώρια ζήτηση λόγω της διαφαινόμενης μείωσης στο διαθέσιμο εισόδημα και της αύξησης στην ανεργία. Εννοείται ότι ενδεχόμενη αύξηση του συντελεστή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) η οποία είναι υπό συζήτηση θα επηρεάσει ανοδικά τις τιμές. Σημειώνεται ότι, οι προβλέψεις για την πορεία του ΑΕΠ το 2011 και το 2012, σε σχέση με τις προβλέψεις του Ιουνίου 2011, έχουν αναθεωρηθεί σημαντικά προς τα κάτω. Το 2013 αναμένεται ελαφριά ανάκαμψη στην οικονομική δραστηριότητα. Πιο κάτω αναλύονται οι προβλέψεις για τις τιμές, την αγορά εργασίας και το ΑΕΠ στην Κύπρο.

Τιμές: εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή

Το 2011 ο πληθωρισμός στην Κύπρο αναμένεται να ανέλθει στο 3,4% σε σύγκριση με 2,6% που καταγράφηκε το 2010 (Πίνακας Α.11). Η σημαντική επιτάχυνση του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως, στους ψηλότερους ρυθμούς πληθωρισμού στις κατηγορίες των επεξεργασμένων τροφίμων, των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας και των υπηρεσιών. Ο ψηλότερος πληθωρισμός στις κατηγορίες αυτές αντανakλά, εν μέρει, την αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ σε τρόφιμα και φάρμακα τον Ιανουάριο του 2011, καθώς και την αύξηση του φόρου κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα το Δεκέμβριο του 2010. Ως εκ τούτου, αντικατοπτρίζοντας τον ψηλότερο πληθωρισμό σε όλες τις κατηγορίες του, ο ΕνΔΤΚ εξαιρουμένης της ενέργειας αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά στο 1,8% το 2011 από 0,5% το 2010.

Το 2012 ο πληθωρισμός αναμένεται να καταγράψει σημαντική επιβράδυνση στο 2%, λόγω των μικρότερων ετήσιων ποσοστιαίων αυξήσεων των τιμών στις κατηγορίες «ενέργεια», «τρόφιμα» και «βιομηχανικά προϊόντα εξαιρουμένης της ενέργειας» του ΕνΔΤΚ. Προς αυτή την κατεύθυνση επενεργούν η επίδραση βάσης των προαναφερθέντων φόρων. Ο ΕνΔΤΚ εξαιρουμένης της ενέργειας αναμένεται να καταγράψει μικρή μείωση στο 1,7% το 2012, σε σύγκριση με 1,8% το 2011. Εννοείται ότι, ενδεχόμενη αύξηση του συντελεστή του ΦΠΑ, η οποία είναι υπό συζήτηση θα επηρεάσει αυξητικά τις τιμές.

Αποδοχές, παραγωγικότητα και αγορά εργασίας

Η απασχόληση το 2011 αναμένεται να αυξηθεί οριακά κατά 0,1%. Αξίζει να σημειωθεί ότι η απασχόληση εξαιρουμένης της κατηγορίας "ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.11 Προβλέψεις τιμών
(ετήσια μεταβολή, %)

	2010	2011πρ	2012πρ	2013πρ
Εναρμονισμένος ΔΤΚ				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	2.6	3.4	2.0	1.7
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	2.6	3.3	2.2	-
ΕνΔΤΚ εξαίρ. Ενέργειας				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	0.5	1.8	1.7	1.8
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.5	1.9	2.1	-
Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.				

προσωπικό” κατέγραψε το 2010 μείωση της τάξης του 0,4%, αντικατοπτρίζοντας το γενικά υποτονικό κλίμα στην αγορά εργασίας.

Η αβεβαιότητα που επικρατεί αναμένεται να συνεχιστεί και να διατηρήσει το επίπεδο της απασχόλησης περίπου σταθερό. Συγκεκριμένα, το 2012 η απασχόληση αναμένεται να μην παρουσιάσει μεταβολή, ενώ οριακή ανάκαμψη της τάξης του 0,3% αναμένεται το 2013 (Πίνακας Α.12). Οι νέες προβλέψεις για την απασχόληση είναι σημαντικά χαμηλότερες σε σχέση με τις προηγούμενες προβλέψεις, κάτι που είναι συνεπακόλουθο της προς τα κάτω αναθεώρησης των προβλέψεων του ΑΕΠ. Όσον αφορά το ποσοστό ανεργίας, όπως ορίζεται από την ΕΕΔ, το 2011 αναμένεται να ανέλθει στο 7,1%, φθάνοντας σε νέο ιστορικό ψηλό, εξαιρουμένης της περιόδου της τουρκικής εισβολής, ενώ το 2012 και 2013 προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω στο 7,7% και 7,8%, αντίστοιχα.

Η παραγωγικότητα το 2011 αναμένεται να αυξηθεί οριακά κατά 0,2%, σημαντικά πιο κάτω από την αύξηση που καταγράφηκε το 2010, ως αποτέλεσμα της χειροτέρευσης του οικονομικού κλίματος και της καταστροφής του ηλεκτρο-παραγωγού σταθμού στο Βασιλικό. Η εικόνα αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και το 2012 με την παραγωγικότητα να παραμένει στάσιμη ενώ το 2013 αναμένεται βελτίωση κατά 1%. Όσον αφορά το ρυθμό μεγέθυνσης της δαπάνης ανά μισθωτό, αυτός αναμένεται να αυξηθεί στο 1,9% το 2011, στο 1,5% το 2012, ενώ το 2013 αναμένεται να βελτιωθεί σημαντικά φθάνοντας στο 2,3% ως αποτέλεσμα της αναμενόμενης βελτίωσης του οικονομικού περιβάλλοντος. Η πορεία της δαπάνης ανά μισθωτό συνδέεται, εν μέρει, με την αναμενόμενη πορεία της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ). Με βάση την απόφαση της Βουλής και μέσα στα πλαίσια της δημοσιονομικής εξυγίανσης, κατά το πρώτο μισό του 2012, οι δημόσιοι υπάλληλοι και ο ευρύτερος δημόσιος τομέας δεν θα επωφεληθούν της ΑΤΑ, με αποτέλεσμα μικρή επιβράδυνση στις

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.12 Προβλέψεις που αφορούν την αγορά εργασίας

(ετήσια μεταβολή, %, εκτός εάν σημειώνεται διαφορετικά)

	2010	2011πρ	2012πρ	2013πρ
Συνολικές δαπάνες για αποδοχές και εργοδοτικές εισφορές ανά απασχολούμενο μισθωτό				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	2.6	1.9	1.5	2.3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	2.5	2.6	2.7	-
Μοναδιαίο εργατικό κόστος				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	1.7	1.7	1.5	1.3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	1.6	1.8	1.7	-
Παραγωγικότητα				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	0.9	0.2	0.0	1.0
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.8	0.8	1.0	-
Συνολική απασχόληση				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	0.2	0.1	0.0	0.3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.2	0.6	1.1	-
Ποσοστό ανεργίας (% του ΟΕΠ)				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	6.2	7.1	7.7	7.8
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	6.2	6.2	6.0	-
Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.				

δαπάνες ανά μισθωτό. Αντίθετα, υποθέσεις για μικρές αυξήσεις έχουν γίνει για τους τομείς της οικονομίας που καταγράφουν ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Σε συνάρτηση με τα πιο πάνω, το μοναδιαίο εργατικό κόστος αναμένεται να καταγράψει παρόμοια αύξηση με το 2010 της τάξης του 1,7%, ενώ το 2012 και 2013 αναμένεται μικρή επιβράδυνση φθάνοντας στο 1,5% και 1,3% αντίστοιχα.

Εθνικοί λογαριασμοί

Σε ό,τι αφορά τους εθνικούς λογαριασμούς, ο πραγματικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ για την Κύπρο αναμένεται να φθάσει στο 0,3% το 2011, στο 0% το 2012, ενώ για το 2013 εκτιμάται στο 1,3%. Οι αναθεωρημένες προς τα κάτω προβλέψεις για το 2011 και το 2012 σε σχέση με τις αμέσως προηγούμενες προβλέψεις οφείλονται, όπως προαναφέρθηκε, σε μια πιο συγκρατημένη κατάσταση της πορείας της οικονομίας όπως αυτή αντικατοπτρίζεται από διάφορους δείκτες κυρίως μετά τα γεγονότα στο Μαρί, τα δημοσιονομικά μέτρα, τις εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ και τις αναπόφευκτες συνέπειες στην καταναλωτική και επενδυτική εμπιστοσύνη. Παράλληλα, η αβεβαιότητα τόσο για τα περαιτέρω μέτρα που θα ληφθούν σε ό,τι αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση όσο και για την αποτελεσματικότητά τους, η μείωση της κερδοφορίας των εταιρειών και του ιδιωτικού διαθέσιμου εισοδήματος καθώς και η αύξηση στην ανεργία, έχουν συμβάλει σημαντικά στο αρνητικό κλίμα καθώς και στη δημιουργία περαιτέρω αβεβαιότητας τόσο στο καταναλωτικό όσο και στο επενδυτικό περιβάλλον (Πίνακας Α.13).

Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να επιβραδυνθεί στο 0,8% το 2011 σε σχέση με αύξηση 2,4% το 2010. Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται από ορισμένους δείκτες της οικονομίας, όπως τις λιανικές πωλήσεις που κατέγραψαν οριακή αύξηση της τάξης του 0,2% την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου

2011. Παράλληλα, οι εγγραφές αυτοκινήτων συνεχίζουν να καταγράφουν μειώσεις για περίοδο πέραν των δύο ετών, ενώ ταυτόχρονα τα καταναλωτικά δάνεια των κατοίκων Κύπρου επιβραδύνθηκαν καταγράφοντας το Σεπτέμβριο του 2011 οριακή ετήσια αύξηση της τάξης του 0,1% σε σύγκριση με αύξηση 1,9% την αντίστοιχη περίοδο του 2010. Από την άλλη, η δημόσια κατανάλωση, λόγω κυρίως των μη επαναλαμβανόμενων εξόδων για αμυντικό εξοπλισμό που έγιναν το 2010 αναμένεται να καταγράψει μείωση της τάξης του 1,8% το 2011. Οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου αναμένεται να καταγράψουν σημαντική μείωση της τάξης του 9,7%, μετά από τις επίσης σημαντικές μειώσεις τα δύο προηγούμενα έτη. Η εξέλιξη αυτή αντικατοπτρίζεται κυρίως στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα. Σε ό,τι αφορά τις συνολικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, αυτές αναμένεται να αυξηθούν κατά 3,7% επηρεαζόμενες κυρίως από τα αυξημένα έσοδα από τον τουρισμό και τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Σε σχέση με τις εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, αυτές αναμένεται να καταγράψουν μείωση της τάξης του 0,8% το 2011 αντανakλώντας τους χαμηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης της εγχώριας ζήτησης.

Όσον αφορά το 2012, αναμένεται η συνέχιση της αναιμικής δραστηριότητας και η περαιτέρω μείωση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ, στο 0%. Συγκεκριμένα, η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να σημειώσει μείωση της τάξης του 0,5%, ενώ σημαντική μείωση της τάξης του 2,1% αναμένεται στη δημόσια κατανάλωση στα πλαίσια της εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών. Επίσης, οι ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου αναμένεται να μειωθούν κατά 0,3%. Ο ρυθμός μεγέθυνσης των εξαγωγών αναμένεται να φθάσει στο 1,1%, ενώ οι εισαγωγές, με τη χειροτέρευση της εγχώριας ζήτησης, αναμένεται να μειωθούν περαιτέρω κατά 0,5%.

Το 2013 προβλέπεται μερική βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας ωθούμενη από την

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.13 Προβλέψεις εθνικών λογαριασμών σε πραγματικούς όρους
(ετήσια μεταβολή, %)

	2010	2011πρ	2012πρ	2013πρ
ΑΕΠ				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	1.1	0.3	0.0	1.3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	1.0	1.4	2.1	-
Ιδιωτική κατανάλωση				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	2.4	0.8	-0.5	0.8
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.8	1.1	1.5	-
Δημόσια κατανάλωση				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	0.6	-1.8	-2.1	2.4
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.5	-0.8	0.4	-
Ακαθάριστες επενδύσεις πάγιου κεφαλαίου				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	-6.9	-9.7	-0.3	-1.6
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	-7.9	0.5	2.2	-
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	6.1	3.7	1.1	1.3
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	0.6	3.4	3.4	-
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών				
Προβλέψεις Δεκεμβρίου 2011	5.1	-0.8	-0.5	0.0
Προβλέψεις Ιουνίου 2011	3.1	1.3	1.8	-
Πηγές: ΣΥΚ, ΚΤΚ.				

αναμενόμενη βελτίωση στο εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα, το ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί στο 1,3%, αντικατοπτρίζοντας κυρίως την αύξηση της τάξης του 2,4% στη δημόσια κατανάλωση, εν μέρει λόγω αυξήσεων στο κρατικό μισθολόγιο ενόψει ψηλότερης ΑΤΑ¹. Αντίθετα, μείωση της τάξης του 1,6% αναμένεται να καταγραφεί στις πάγιες επενδύσεις με βάση τις υποθέσεις εργασίας που έχουν γίνει για την αναδόμηση του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό κατά το 2012. Οι εξαγωγές αναμένεται να συνεχίσουν να καταγράφουν μικρές αυξήσεις της τάξης του 1,3%, ενώ οι εισαγωγές θα εξακολουθήσουν να παραμένουν σταθερές.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι οι προαναφερθείσες προβλέψεις επηρεάζονται από την πιθανή υιοθέτηση περαιτέρω μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης, τα οποία δεν λαμβάνονται υπόψη στις υφιστάμενες προβλέψεις, αφού δεν ήταν σαφώς καθορισμένα. Σε τέτοια περίπτωση, αρνητικά αναμένεται να επηρεαστεί η δημόσια κατανάλωση και οι δημόσιες επενδύσεις, κάτι που θα έχει επίσης έμμεση επίδραση και στις υπόλοιπες κατηγορίες και ιδιαίτερα στην ιδιωτική κατανάλωση. Ο βαθμός επίδρασης από τα μέτρα εξυγίανσης θα εξαρτηθεί από το είδος των μέτρων αλλά και από το μέγεθός τους. Σημειώνεται όμως, ότι η δημοσιονομική εξυγίανση αναμένεται να έχει θετική επίδραση μεσοπρόθεσμα και να ενισχύσει τη δυναμική ανάπτυξη της οικονομίας.

Αξιολόγηση κινδύνων όσον αφορά τις μακροοικονομικές προβλέψεις

Οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό (Πίνακας Α.11, σελ. 4) καθώς και για το ΑΕΠ (Πίνακας Α.13, σελ. 7) θεωρούνται ως οι επικρατέστερες με βάση τις προαναφερθείσες υποθέσεις εργασίας. Εντούτοις, λόγω της αβεβαιότητας που υπάρχει στην εξέλιξη της πορείας των μεταβλητών που αποτελούν τις βασικές υποθέσεις εργασίας, η τελική έκβαση των λεγόμενων δεσπόζουσων προβλέψεων, δηλαδή των

1. Η πιθανή παγοποίηση μισθών και ΑΤΑ για δύο χρόνια δεν συμπεριλήφθηκε στις προβλέψεις. Οι εξαγγελίες για το τρίτο πακέτο μέτρων έγιναν μετά την τελευταία ημερομηνία συμπερίληψης στοιχείων στη διαδικασία των προβλέψεων.

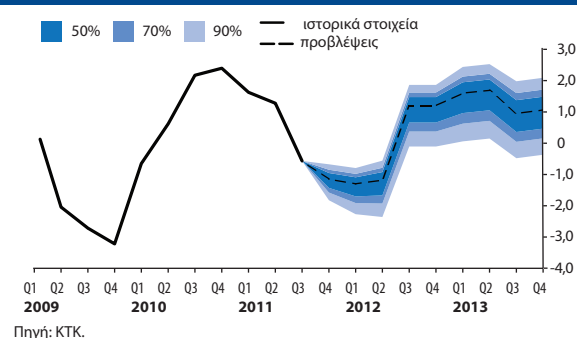
προβλέψεων με βάση το κεντρικό σενάριο, δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένη.

Οι πιθανότητες διακύμανσης των προβλέψεων του ΑΕΠ, του ΕνΔΤΚ και του ΕνΔΤΚ εξαιρουμένης της ενέργειας γύρω από τις δεσπόζουσες τιμές, σκιαγραφούνται στα **Διαγράμματα Α.45, Α.46 και Α.47**, αντίστοιχα. Οι τρεις ζώνες που διαφαίνονται στα διαγράμματα αυτά, με τις πιθανότητές τους να καθορίζονται στο 50%, 70% και 90% δείχνουν, η κάθε μια, την ψηλότερη και τη χαμηλότερη πιθανή τιμή για το συγκεκριμένο διάστημα εμπιστοσύνης.

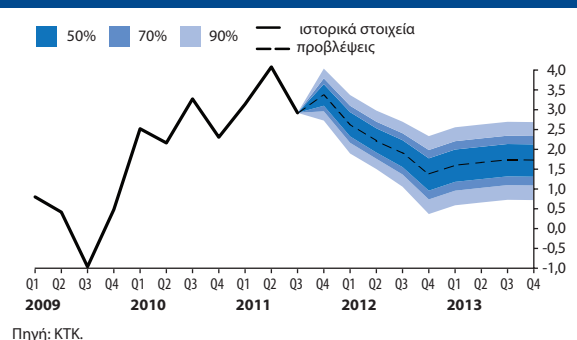
Η κατανομή των πιθανοτήτων στα τρία διαγράμματα, βασισμένη τόσο σε στατιστική μεθοδολογία όσο και σε τεχνοκρατική αξιολόγηση, είναι είτε συμμετρική είτε ασύμμετρη γύρω από τις δεσπόζουσες προβλέψεις. Συγκεκριμένα, η ασύμμετρη κατανομή χωρίζεται σε δύο άνισα μέρη, πάνω και κάτω από τη δεσπόζουσα τιμή. Παράλληλα, οι διακυμάνσεις αυξάνονται όσο μακραίνει η χρονική περίοδος των προβλέψεων, λόγω της αυξημένης αβεβαιότητας.

Σε ό,τι αφορά τους κινδύνους για την πρόβλεψη του ΑΕΠ, πιθανή υιοθέτηση επιπλέον μέτρων για τη δημοσιονομική εξυγίανση και πιθανή ένταξή μας στο μηχανισμό στήριξης ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις προβλέψεις για το ΑΕΠ. Σε αυτή την περίπτωση, αναμένεται να επηρεαστούν άμεσα οι δημόσιες επενδύσεις και η δημόσια κατανάλωση, ενώ αναμένεται να έχει περαιτέρω αρνητικές επιπτώσεις στην εγχώρια ζήτηση, κυρίως, μέσω των αρνητικών επιπτώσεων στην ιδιωτική κατανάλωση. Επίσης, σε περίπτωση που η ανεργία αυξηθεί περισσότερο απ' ό,τι προβλέπεται από το βασικό σενάριο ενδέχεται να προκύψουν περαιτέρω αρνητικές συνέπειες στις προβλέψεις για το ΑΕΠ, μέσω κυρίως της μείωσης της ιδιωτικής κατανάλωσης. Παράλληλα, η υλοποίηση της απομείωσης των ελληνικών κρατικών ομολόγων κατά 50% και οι συνεπακόλουθες ανάγκες για ενίσχυση της κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών ενδέχεται να επηρεάσουν το κυπριακό τραπεζικό

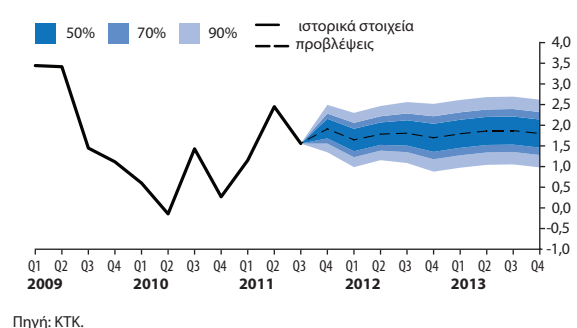
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.45 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πραγματικού ΑΕΠ
(ετήσια μεταβολή, %)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.46 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού
(ετήσια μεταβολή, %)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Α.47 Κατανομή των πιθανοτήτων διακύμανσης για τις προβλέψεις του πληθωρισμού εξαιρουμένης της ενέργειας
(ετήσια μεταβολή, %)

σύστημα μέσω της μόχλευσης με συνεπακόλουθες επιπτώσεις στο ΑΕΠ. Από την άλλη, ανοδικοί κίνδυνοι για το ΑΕΠ αφορούν τυχόν ανάκαμψη στις οικονομίες των εμπορικών μας εταίρων έφ'αφ' ης της προβλεπόμενης καθώς και πιθανή επίλυση της κρίσης γρηγορότερα από ότι ενσωματώθηκε στο βασικό σενάριο των προβλέψεων. Αυτό αναμένεται να έχει θετικές επιπτώσεις στο ΑΕΠ μέσω της ανάκαμψης των εξαγωγών αλλά και λόγω εισροών ξένων επενδύσεων.

Συνολικά, οι κίνδυνοι για αποκλίσεις προς τα κάτω όσον αφορά τη δεσπόζουσα πρόβλεψη του ΑΕΠ θεωρούνται επικρατέστεροι και ενδεχόμενη υλοποίησή τους θα συμβάλει σε χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης σε σχέση με το κεντρικό σενάριο.

Όσον αφορά τον ΕνΔΤΚ, οι πιο σημαντικοί ανοδικοί κίνδυνοι που αφορούν τις προοπτικές για τον πληθωρισμό είναι το ενδεχόμενο αύξησης του ΦΠΑ από το 15% στο 17%, έμμεσων και δευτερογενών επιδράσεων από την αύξηση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος κατά 8% από το Σεπτέμβριο του 2011, η πιθανότητα ψηλότερων τιμών του πετρελαίου ή/και διολίσθησης του ευρώ έναντι του δολαρίου καθώς και το ενδεχόμενο έμμεσες και δευτερογενείς επιδράσεις παλαιών αυξήσεων της τιμής του πετρελαίου να επηρεάσουν τον πληθωρισμό με κάποια χρονική υστέρηση. Τέλος, περαιτέρω αυξήσεις σε έμμεσους φόρους και διοικητικά καθοριζόμενες τιμές προκειμένου να αντιμετωπιστούν κενά στην επίτευξη της απαιτούμενης δημοσιονομικής εξυγίανσης δεν πρέπει να αποκλείονται.

Οι πιο σημαντικοί καθοδικοί κίνδυνοι για τον πληθωρισμό αφορούν το ενδεχόμενο σοβαρότερης και πιο παρατεταμένης συρρίκνωσης της οικονομικής δραστηριότητας, εντονότερης επίδρασης της δημοσιονομικής εξυγίανσης και αυξημένης ανεργίας. Επίσης, η επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος ενδέχεται να περιορίσει την εξωτερική ζήτηση για υπηρεσίες και έτσι να ασκήσει προς τα κάτω πιέσεις στις τιμές. Περαιτέρω, επιπλέον

μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας ενδέχεται να περιορίσει ακόμη περισσότερο τις προοπτικές ανάπτυξης λόγω και της επίδρασης του αποτελέσματος πλούτου. Τέλος, στο πλαίσιο των εντάσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και της κρίσης χρέους στη ζώνη του ευρώ και ειδικότερα υπό το φως των αποφάσεων για απομείωση του ελληνικού χρέους, περαιτέρω επιδείνωση των συνθηκών χορήγησης πιστώσεων με ενδεχόμενες αρνητικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ πραγματικής οικονομίας και νομισματικών και χρηματοπιστωτικών συνθηκών δεν πρέπει να αποκλείονται. Οι κίνδυνοι υποδηλούν ότι ενδεχόμενες παρεκκλίσεις προς τα κάτω και προς τα πάνω όσον αφορά τη δεσπόζουσα πρόβλεψη του ΕνΔΤΚ και του ΕνΔΤΚ εξαιρουμένης της ενέργειας, έχουν ίση στατιστική πιθανότητα να πραγματοποιηθούν.

Σύγκριση των προβλέψεων της ΚΤΚ με τις προβλέψεις άλλων διεθνών οργανισμών

Οι πιο πρόσφατες προβλέψεις που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΔΝΤ για το ΑΕΠ και τον ΕνΔΤΚ της κυπριακής οικονομίας όσον αφορά τα έτη 2011, 2012 και 2013 παρουσιάζονται μαζί με τις αντίστοιχες προβλέψεις της ΚΤΚ στον Πίνακα Α.14. Συγκεκριμένα, ο ΕνΔΤΚ αναμένεται να φθάσει το 2011 στο 3,4% τόσο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και από την ΚΤΚ, ενώ η πρόβλεψη του ΔΝΤ είναι πιο απαισιόδοξη αφού αναμένεται να φθάσει στο 4%. Το 2012 η πρόβλεψη των τριών προαναφερθέντων Ιδρυμάτων κυμαίνεται μεταξύ του 2% και του 2,8% με την ΚΤΚ να είναι η πιο αισιόδοξη, αναμένοντας τον πληθωρισμό στο 2%. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένει τον πληθωρισμό να φθάσει στο 2,8%. Το 2013 ο πληθωρισμός αναμένεται να φθάσει το 2,3% τόσο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και από το ΔΝΤ, ενώ η ΚΤΚ αναμένει τον πληθωρισμό να καταλήξει στο 1,7%. Οι διαφορές που παρατηρούνται στις προβλέψεις των διεθνών οργανισμών οφείλονται ενδεχόμενα,

ΠΙΝΑΚΑΣ Α.14 Σύγκριση προβλέψεων για την κυπριακή οικονομία από διεθνείς οργανισμούς
(ετήσια μεταβολή, %)

		ΑΕΠ			ΕνΔΤΚ		
		2011πρ	2012πρ	2013πρ	2011πρ	2012πρ	2013πρ
Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Φθινόπωρο 2011	0.3	0.0	1.8	3.4	2.8	2.3
	Άνοιξη 2011	1.5	2.4	-	3.4	2.3	-
ΔΝΤ	Φθινόπωρο 2011 ¹	0.0	-1.0	0.8	4.0	2.4	2.3
	Άνοιξη 2011	1.7	2.2	-	3.9	2.8	-
ΚΤΚ	Δεκέμβριος 2011	0.3	0.0	1.3	3.4	2.0	1.7
	Ιούνιος 2011	1.4	2.1	-	3.3	2.2	-

Πηγές: ΚΤΚ, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΔΝΤ.

1. Αφορούν τις προβλέψεις που δημοσιεύθηκαν στην πρόσφατη έκθεση του ΔΝΤ για την Κύπρο (Article IV).

κυρίως, στα διαφορετικά δεδομένα που ισχύουν κατά την περίοδο ετοιμασίας τους αλλά και σε διαφορετικές υποθέσεις εργασίας.

Το ΑΕΠ κατά το 2011 αναμένεται τόσο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και από την ΚΤΚ να καταγράψει επιβράδυνση φθάνοντας στο 0,3%, ενώ η πρόβλεψη του ΔΝΤ είναι πιο απαισιόδοξη αναμένοντας μηδενική μεγέθυνση. Το 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΚΤΚ, αναμένουν μηδενική μεγέθυνση του ΑΕΠ ενώ το ΔΝΤ αναμένει περαιτέρω χειροτέρευση της οικονομίας με το ΑΕΠ να καταγράφει μείωση της τάξης του 1%. Το 2012 ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να κυμανθεί μεταξύ 0,8% και 1,3% με το ΔΝΤ να έχει την πιο απαισιόδοξη πρόβλεψη με 0,8%. Η ΚΤΚ αναμένει το ΑΕΠ να καταγράψει μεγέθυνση της τάξης του 1,3% το 2013.